

1. gaia

Baso lurzoruaren osasunak ekosistema-zerbitzuetan eragiten du

Baso lurzoruek ekosistema-zerbitzu ugari eskaintzen dituzte. Horretarako, baso lurzoruek lurzoruaren biologiaren, fisikaren eta kimikaren osagai eta prozesu askoren arteko elkarreagin, interdependentzia eta elkarrekintza konplexuen mende daude, baso motaren arabera aldatzen den oreka paregabea sortuz.

01

Klima-aldaketa azkarrak eta egur-eskari gorakorrek presio gero eta handiagoa eragiten diete baso-ekosistemei. Neurriak behar dira lurzoruaren osasuna babestu, mantendu eta hobetzeko (egonkortasuna, egitura, emankortasuna, biodibertsitatea, etab.) eta basoen berreskurapena sustatzeko, bai asaldura naturalen bai gizakiak eragindakoen ondorioz, hala nola, mozketa indiskriminatuak.

[D4.4/4.7, D.5.2-5.3, D6.3, D2.1-2.3, D1.1-1.3, D3.5](#)
[Bosela et al. 2025](#)

02

Baso-kudeaketako praktikek lurzoruaren ezaugarri eta prozesuetan eragiten dute, eta horiek, aldi berean, basoaren egituraren eta hazkuntzan eragiten dute. Tokian tokiko Klimatikoki Adimendunak diren basogintza praktikek honako hauek barne hartzen dituzte: garbiketa-erregimen optimizatuak, ustiapen selektiboak, zuhaitz-espezieen zein masa mistoen hautaketa, bai eta asalduren osteko berreskuratze jarduerak. Praktika horiek basoek ekosistema-zerbitzu anitz eskaintzeko duten ahalmena babesten eta hobetzen dute, karbono-metaketa, biodibertsitatearen kontserbazioa eta epe luzeko produktibitatea, besteak beste.

[D2.1-2.3, D4.2/4.4/4.7, D5.2-5.3, D6.3](#)
[Johannesson et al. 2025; Menichetti et al. 2025;](#)
[Tikkasalo et al. 2025; Mäkipää et al. 2023](#)

03

Baso lurzoruak konplexuak dira eta degradazio eta asaldura mota askoren aurrean ahulak; bai naturalak bai gizakiak eragindakoak. Horiek babesteko edo berreskuratzeko, esku-hartzeak gidatzen dituzten tresna praktikoen mikrobiologia, biogeokimika, lurzoruaren fisika eta hidrologia kontuan hartu behar dituzte, bai eta haien arteko elkarrekintza konplexuak ere. Funtsezkoa da lurzoruaren biodibertsitatea babestea eta, bereziki, lurzoruko fauna, izan ere, ura eskuratzea, karbonoa bahitzea eta beherezko efektu trofikoak errazten ditu. Kaltea behin gertatuta, berreskurapenak esku-hartzea eta denbora beharko ditu.

[D2.1-2.3, D1.5, D5.4](#)
[Martin et al. 2024; Pérez-Izquierdo et al. 2025](#)